

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ

"ПСИХОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ"

Семінарське заняття № 1

Тема : Спілкування в системі міжособистісних та суспільних стосунків

План

1. Спілкування як соціально-психологічний феномен. Характеристика основних підходів у визначенні феномену спілкування.
2. Функції спілкування.
3. Структура спілкування.
4. Види і форми спілкування.
5. Рівні спілкування.

Література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
2. Войкунский А.Е. Я говорю, мы говорим...: Очерки о человеческом общении. – М., 1990.
3. Добрович А. Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения: Кн. для учителя и родителей. – М., 1987.
4. Каган М.С., Эткинд А.М. Общение как ценность и как творчество // Вопросы психологии. – 1988. - № 4. – С. 25- 34.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2 кн. Кн.1: Соціальна психологія особистості і спілкування. – К., 2004.
6. Вітюк Н.Р. Психологія професійної комунікації: навчально-методичний посібник для проведення семінарських занять у вищих навчальних закладах. – Івано-Франківськ, 2005. – С.7-11.

Семінарське заняття № 2

Тема: Спілкування як обмін інформацією

План

1. Спілкування як інформаційний процес (комунікативна сторона спілкування).
Види комунікації.
2. Комунікативний простір міжособистісних стосунків, його складові.

3. Вербальна комунікація. Говоріння і слухання як психологічні компоненти вербального спілкування.
4. Невербальні засоби комунікації.
5. Діалог та монолог. Особливості діалогового спілкування.

Література:

1. Атватер И. Невербальное общение // Психология влияния / Сост. А.В.Морозов. – СПб., 2001. – С.209-218.
2. Вацлавик П., Бивин Дж., Джексон Д. Аксиомы теории коммуникации // Межличностное общение / Сост. и общ. ред. Н.В.Казариновой и В.М.Погольши. – СПб., 2001. – С.11-25.
3. Войкунский А.Е. Я говорю, мы говорим...: Очерки о человеческом общении. – М., 1990.
4. Зубенко Л.Г., Немцов В.Д. Культура ділового спілкування. – К., 2000.
5. Пиз А. Язык телодвижений. – М., 2000.
6. Семиченко В.А. Психология общения. – К., 1998.
7. Ниренберг Дж., Валеро Г. Невербальная коммуникация: язык жестов // Психология влияния / Сост. А.В.Морозов. – СПб., 2001. – С.233-255.
8. Щекин Г.В. Как читать людей по их внешнему облику. – К., 1992.

Семінарські заняття № 3-4

**Тема: Спілкування як процес взаємодії та
сприймання людьми один одного**

План

1. Характеристика спілкування як взаємодії (інтерактивна сторона спілкування).
2. Конструктивні та деструктивні види міжособистісних відносин.
3. Особливості розвитку міжособистісних відносин.
4. Міжособистісний вплив у процесі взаємодії. Види впливу.
5. Механізми психологічного впливу в процесі спілкування.
6. Проблема психологічного захисту від прихованого управління і маніпулювання.
7. Спілкування як сприймання людьми один одного (перцептивна сторона спілкування).
8. Механізми та ефекти міжособистісного сприймання.

Література:

1. Доценко Е.Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита. – М., 1997.
2. Д.Майерс. Социальная психология. - СПб., 2000.
3. Обозов Н.Н., Щекин Г.В. Психология работы с людьми. – К., 1999.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2 кн. Кн.1: Соціальна психологія особистості і спілкування. – К., 2004.
5. Сидоренко Е.В. Личностное влияние и противостояние чужому влиянию // Психология влияния / Сост. А.В.Морозов. – СПб., 2001. – С.99-111.
6. Шостром Э. Анти-Карнеги, или Человек-манипулятор. – Мн., 1992.

Семінарське заняття № 5

Тема: Психологічна характеристика суб'єктів спілкування.

План

1. Роль спілкування для психічного розвитку людини.

2. Комунікативні характеристики особистості.
3. Група як суб'єкт спілкування.
4. Соціокультурні особливості спілкування.
5. Поняття про утруднене спілкування. Основні причини утрудненого спілкування.
6. Бар'єри спілкування, особливості їх виникнення і подолання.
7. Основні шляхи вдосконалення техніки спілкування. Психологічна допомога і психологічна консультація в корекції спілкування.

Література:

1. Дж. Грэй. Мужчины – с Марса, женщины – с Венеры // Межличностное общение / Сост. и общ. ред. Н.В.Казариновой и В.М.Погольши. – СПб., 2001. – С.477-512.
2. Гірник А.М., Шпалерчук І.Н. Тренінг комунікативних вмінь //Практична психологія та соціальна робота. – 2001. - №№ 1– 2.
3. Немов Р.С. Психология: В 3-х тт. – М., 2001. – Т.1. – С.511-525.
4. Обозов Н.Н., Щёкин Г.В. Психология работы с людьми. – К., 1999.
5. Семиченко В.А. Психология общения. – К., 1998.
6. Руденский Е.В. Социальная психология: Курс лекций. – М., Новосибирск, 1999.
7. Яценко Т.С. Психологічні основи групової психокорекції: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1996.

Семінарське заняття № 7

Тема: Психологічні особливості ділового спілкування

План

1. Поняття про ділове спілкування та його характеристики.
2. Види ділового спілкування.
3. Психологічний аналіз управлінського спілкування. Форми управлінського спілкування.
4. Переговори. Етапи проведення переговорного процесу.
5. Тактичні прийоми, які використовуються в переговорах.

Література:

1. Блау П.М., Скотт В.Р. Процессы коммуникации в формальных организациях // Межличностное общение / Сост. и общ. ред. Н.В.Казариновой и В.М.Погольши. – СПб., 2001. – С. 228-246.
2. Зубенко Л.Г., Немцов В.Д. Культура ділового спілкування. – К., 2000.
3. Куницына В.Н., Казаринова Н.В., Погольша В.М. Межличностное общение: Учеб. для вузов. – СПб., 2003.
4. Обозов Н.Н., Щёкин Г.В. Психология работы с людьми. – К., 1999.
5. Тюття О.В. Як правильно влаштуватися на роботу // Практична психологія та соціальна робота. – 2001. - № 1. – С. 37-40.
6. Фишер Р., Юри У. Принципиальный подход к переговорам, без мягкости-жесткости // Психология влияния / Сост. А.В.Морозов. – СПб., 2001. – С.396-410.
7. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування: Курс лекцій. – К, 2002.

Семінарське заняття № 8

Тема: Техніка і культура спілкування

План

1. Поняття про техніку спілкування. Техніка говоріння і техніка активного слухання.

2. Технологія виступу перед аудиторією.
3. Полеміка. Технологічний інструментарій полеміки.
4. Психологічні умови проведення успішної бесіди.
5. Культура спілкування – важлива умова ефективної взаємодії.
6. Культура говоріння і слухання.

Література:

1. Атватер И. Я вас слушаю. Советы руководителю, как правильно слушать собеседника. – М., 1988.
2. Льюис Д. Тренинг эффективного общения. – М., 2002.
3. Мищич П. Передача информации, техника постановки вопросов, искусство слушать, наблюдение за собеседником // Психология влияния / Сост. А.В.Морозов. – СПб., 2001. – С.294-314.
4. Реан А.А. Правила и техники общения // Психология влияния / Сост. А.В.Морозов. – СПб., 2001. – С.438-457.
5. Обозов Н.Н., Щёкин Г.В. Психология работы с людьми. – К., 1999.
6. Т.К.Чмут, Г.Л.Чайка. Етика ділового спілкування: Курс лекцій. – К, 2002.

**Програмові вимоги з курсу
„ПСИХОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ”**

1. Комунікативна природа діяльності психолога. Джерела комунікативної компетентності спеціаліста.
2. Поняття “спілкування”. Характеристика основних наукових підходів до визначення феномену спілкування.
3. Структура спілкування.
4. Функції спілкування.
5. Суспільні та міжособистісні відносини.
6. Конструктивні та деструктивні види міжособистісних відносин.
7. Форми та види спілкування.
8. Рівні спілкування.
9. Характеристика спілкування як комунікативного процесу. Фази комунікації.
10. Види комунікації. Структура комунікативного акту.
11. Засоби спілкування. Вербальні засоби комунікації.
12. Невербальні засоби комунікації.
13. Особливості інтерпретації невербальної інформації.
14. Говоріння і слухання як складові вербальної комунікації.
15. Слухання як процес активної внутрішньої діяльності людини. Види слухання.
16. Технологія активного слухання.
17. Характеристика спілкування як взаємодії.
18. Структура взаємодії. Характеристика основних підходів до визначення структури взаємодії.
19. Види взаємодії. Основні форми організації спільної діяльності.
20. Стадії розвитку міжособистісних відносин.
21. Основні фази розпаду міжособистісних відносин. Можливості їх відновлення.
22. Психологічний вплив у процесі міжособистісного спілкування. Види впливу.
23. Наслідкування як механізм міжособистісного впливу.
24. Навіювання як механізм міжособистісного впливу.
25. Соціальне зараження як механізм міжособистісного впливу.
26. Переконавання як механізм міжособистісного впливу.
27. Маніпулювання як різновид психологічного впливу. Типи маніпуляторів.
28. Проблема психологічного захисту від маніпулювання.
29. Спілкування як сприймання людьми один одного.
30. Механізми та ефекти соціального сприймання.

31. Проблема взаєморозуміння між людьми під час спілкування.
32. Критерії успішності особистості у спілкуванні. Комунікативні характеристики особистості.
33. Потреба у спілкуванні як форма вияву активності особистості. Розвиток потреби у спілкуванні в процесі онтогенезу.
34. Індивідуальний стиль спілкування.
35. Психологічні особливості масової комунікації.
36. Етнопсихологічні особливості спілкування.
37. Поняття про ділове спілкування та його характеристики. Види ділового спілкування.
38. Переговори. Етапи проведення переговорного процесу.
39. Технологія усного виступу.
40. Бесіда як форма спілкування. Види бесід.
41. Психологічні умови успішного проведення бесіди.
42. Дискусія, диспут, полеміка, спір, дебати як колективні форми спілкування.
43. Технологічний інструментарій полеміки.
44. Бар'єри спілкування: психологічна характеристика, основні види, причини виникнення.
45. Особистісні труднощі у спілкуванні.
46. Основні шляхи подолання комунікативних труднощів.